

ЕКОНОМІКО-СОЦІАЛЬНІ ВІДНОСИНИ В ГАЛУЗІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СФЕРІ ОБСЛУГОВУВАННЯ

Тези доповідей
VI Міжнародної науково-практичної конференції
(9–10 травня 2024 року, м. Львів)

За загальною редакцією
Наталії ПАВЛЕНЧИК

Львів
ЛДУФК ім. Івана Боберського
2024

ФІЗИЧНА РЕКРЕАЦІЯ І СІЛЬСЬКИЙ ТУРИЗМ

Василь Липчук

*доктор економічних наук, професор,
член-кореспондент НААН України*

*Львівський національний університет ветеринарної медицини
та біотехнологій імені С.З. Гжицького (Україна)*

Наталя Липчук

кандидат економічних наук, доцент

*Львівський національний університет ветеринарної медицини
та біотехнологій імені С.З. Гжицького (Україна)*

Рекреація в останні роки є одним із найбільш динамічних явищ, що викликано впливом різних чинників. В їх сукупності насамперед відзначимо старіння населення, що передбачає збільшуваний попит на відновлення фізичних (і не тільки) сил. З плином часу люди свідоміше до потреби збереження свого здоров'я й активного способу життя. Це зумовлює збільшення інтересу до різноманітних форм рекреації. Напруження, стрес, страх і втрата доходів, обмеження соціальних контактів і доступу до звичних форм рекреації, викликані пандемією COVID-19, сприяли загальному погіршенню фізичного і психічного здоров'я людей, стали важливим каталізатором оздоровлення й відновлення енергії.

Рекреаційна діяльність має велике значення для зміцнення здоров'я, розвитку особистості й раціонального відпочинку. Туризм є однією з ключових форм рекреації, оскільки він дає змогу людям отримувати задоволення від подорожей, відкривати нові місця й культури, а також відновлювати свої фізичні та психологічні сили. Тож туризм не тільки дуже часто поєднується, але й ототожнюється з рекреацією, зокрема на побутовому рівні. Рекреація і туризм – це дві схожі, але різні концепції, які відображаються у меті, тривалості, масштабності, організаційних й економічних аспектах і вимогах. Водночас рекреація може мати різноманітні форми, серед яких туризм є лише однією з можливостей. В цьому контексті спостерігається зростання очікувань стосовно форм рекреації, що безперечно впливає на вибір туристичних пропозицій.

У сукупності форм рекреації ключове місце займає фізична рекреація як складник рухової рекреації, оскільки вона містить усі форми активності з домінантним руховим компонентом. Фізична рекреація, рекреація

на природі або спортивний туризм у сільській місцевості деякі автори називають сільською рекреацією або агрорекреацією. Достатньо популярним є і твердження, що сільський туризм є формою рекреації.

Сільський туризм відкриває можливості для фізичної активності в природному середовищі, рекреації у чистому повітрі та сприяє поліпшенню здоров'я. Це також надає можливість відпочити від міської суєти й стресу, насолоджуючись спокоєм і тишею сільського життя. Крім того, сільський туризм дає змогу виконувати типові сільськогосподарські роботи, ознайомлюватися з сільськими тваринами, поглиблювати знання про місцеву культуру, традиції та звичаї, спілкуватися з місцевими мешканцями й вчасно відчувати атмосферу сільського життя.

Найпоширенішими видами фізичної рекреації на селі, які пропонуються туристам, є ті, що ґрунтуються на природних ресурсах, такі як піші й велосипедні прогулянки, водні види спорту, риболовля тощо. Однак ці види розваг є загальнодоступними і, відповідно, не завжди сприяють значному підвищенню конкурентоспроможності для місцевих постачальників туристичних послуг. Натомість креативна рекреація може стати ключовим чинником у приверненні туристів. Вона передбачає розроблення унікальних туристичних продуктів, пов'язаних із регіоном, з використанням місцевих особливостей, рельєфу, природи та традицій, однак вимагає додаткових інвестицій.

Для успішної реалізації функції спорту й рекреації в туристичній діяльності сільської місцевості важливо створити відповідні умови для фізичної активності. Це може передбачити будівництво спортивних споруд і забезпечення доступу до спортивного та рекреаційного обладнання. Зокрема, це може бути розвиток місцевих спортивних майданчиків, стадіонів, велосипедних і пішохідних маршрутів, спортивних комплексів для водних видів спорту тощо. Крім того, важливо враховувати інтереси й потреби туристів у виборі видів рекреації, а також забезпечити належний догляд й обслуговування спортивних споруд для гарантування безпеки й комфорту відвідувачів. Такий підхід сприятиме активізації туристичного руху в сільській місцевості й зростанню популярності цього напрямку.

У сучасних дослідженнях [1] акцентують на тому, що через збільшуваний дефіцит територій для фізичної активності у високоурбанізованих районах, а також у зв'язку із збільшенням безпекових обмежень у забезпеченні можливостей для рекреації та фізичної активності міщан дедалі важливу роль рекреаційних зон міст починають відігравати приміські території. Це створює додаткові шанси для приміського сільського туризму.

Використання природних і ландшафтних активів у поєднанні з рекреаційними видами діяльності або формами туризму може стати ключовим

чинником у визначенні привабливості регіону і його «притягальної сили» для туристів, у такий спосіб підвищуючи конкурентоспроможність регіону на туристичному ринку.

Особливе значення в успішній реалізації рекреаційної функції сільського туризму має спеціалізація на конкретних видах рекреації. У поєднанні з пропозиціями сільського туризму вона відкриває можливості для господарів приймати специфічні групи гостей, привертати любителів конкретних видів активності й одночасно заробляти додаткові кошти не лише на проживанні й харчуванні туристів, але й на використанні сільських рекреаційних зон й рекреаційного інвентарю.

Важливими чинниками для успішної реалізації різноманітних рекреаційних програм і продуктів у сільському туризмі є високий рівень навичок та креативність постачальників послуг. Однак їхня успішність також залежить і від деяких інших чинників, зокрема економічних і просторових.

Список використаних джерел

1. Evaluating the potential of suburban and rural areas for tourism and recreation, including individual short-term tourism under pandemic conditions / Bielska A. et al. URL: <https://doi.org/10.21203/rs.3.rs-1906929/v1> (date of application: 26.02.2024).